

Сучасні моделі та механізми економічного розвитку (B2)

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (PhD)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка і бізнес
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна(денна)/заочна
Рік підготовки, семестр	II курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	150 годин (лекції: 7 год, практичні: 6 год, СРС: 137 год)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік модульна контрольна робота, РР
Розклад занять	Згідно розкладу: http://rozklad.kpi.ua/Schedules/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Гречко Алла Володимирівна, професор кафедри економіки і підприємництва, доктор економічних наук, доцент, контактні дані: e-mail: alla_grechko@ukr.net Telegram: +380683575588 Практичні заняття: Гречко Алла Володимирівна, професор кафедри економіки і підприємництва, доктор економічних наук, доцент, контактні дані: Telegram: +380683575588
Розміщення курсу	https://campus.kpi.ua: https://campus.kpi.ua/tutor/index.php?mode=studysheet&action=view&id=104344

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Сучасні моделі та механізми економічного розвитку» дає майбутньому науковцю можливість оволодіти знаннями системного підходу до аналізу моделей розвитку економічних систем макро-, мезо-, мікрорівня, теоретичних основ і закономірностей розвитку економіки та відповідних форм і інструментів його забезпечення.

Дисципліна зорієнтована на формування практичних навичок з критичного аналізу розвитку економічних систем та бізнес-моделей підприємства, узагальнення загроз та можливостей економічного розвитку та обрання відповідних моделей організації господарського процесу, формування механізму функціонування економічної системи у відповідності до її стратегічних цілей, розробки бізнес-моделей розвитку підприємства.

Компонента освітньої програми передбачає вивчення типів моделей економічного розвитку національної економіки країни, концептуальних підходів до інвестиційної моделі економічного розвитку, концептуальних підходів моделі «економіки знань», моделі прискореного економічного зростання, моделі наздоганяючого економічного зростання, моделі сталого розвитку, модель конкурентоспроможної економіки, національні моделі економічного розвитку, теоретичних засад

формування бізнес-моделі підприємства, загальної характеристики бізнес-моделі підприємства, підходів до формування бізнес-моделі розвитку підприємства

Вивчення дисципліни спрямоване на формування науковця, здатного аналізувати механізми розвитку економічних систем та бізнес-моделей підприємства, узагальнювати динаміку розвитку економічного простору та обирати відповідні моделі подальшого функціонування суб'єктів макро- та мікро- рівня, формувати механізми економічного розвитку суб'єктів різних рівнів у відповідності до стратегічних цілей економічного розвитку, формувати бізнес-моделі розвитку підприємства.

Метою дисципліни є забезпечення набуття науковцями компетентностей у сфері аналізу моделей економічного розвитку та відповідних їм моделей розвитку підприємств, застосування інструментів розвитку суб'єктів макро- та мікро- рівнів, визначення результатів використання певних моделей розвитку суб'єктів різних рівнів; здатності приймати економічно-обґрунтовані економічні рішення.

Предметом дисципліни є сукупність теоретичних, методичних і практичних питань щодо аналізу моделей розвитку економічних систем макро-, мезо-, мікрорівня, теоретичних основ і закономірностей розвитку економіки та відповідних форм і інструментів його забезпечення.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

Призначенням дисципліни є формування у студентів загальних і фахових компетентностей:

ЗК – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК – здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК – здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

СК – здатність досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках на основі критичного аналізу світових економічних процесів;

СК – Здатність усно та письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами;

СК – здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку;

СК – здатність усно та письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами;

СК - здатність аналізувати вплив глобальних трансформацій на світові економічні процеси.

*Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувача вищої освіти наступні **програмні результати навчання**:*

ПРН - застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи;

ПРН – розв'язувати значущі та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів;

ПРН – збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань;

ПРН – аналітично забезпечувати функції із управління соціально-економічними системами;

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: Дисципліна потребує базових знань з «Теорія аналізу економічних систем», «Управління змінами та трансформація бізнесу».

Постреквізити: Знання отримані в процесі вивчення дисципліни можуть бути використані при написанні дисертаційної роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. ТЕОРІЇ ЕВОЛЮЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Тема 1.1. Сутність базових теорій еволюції економічних систем.

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ

- Тема 2.1. Модель економічного розвитку США.
Тема 2.2. Моделі економічного розвитку країн ЄС.
Тема 2.3. Модель економічного розвитку Японії.

РОЗДІЛ III. МОДЕЛІ ТА МЕХАНІЗМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН КАНДИДАТІВ НА ВСТУП ДО ЄС

- Тема 3.1. Модель розвитку економіки України.
Тема 3.2. Особливості механізму економічного розвитку країн-кандидатів на вступ до ЄС.

РОЗДІЛ IV. ПРОБЛЕМИ ТА ЗАГРОЗИ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЇ СИТЕМИ

- Тема 4.1. Аналіз загроз та можливостей розвитку соціально-економічного середовища в Україні.
Тема 4.2. Роль міжнародних організацій в розвитку глобальної соціально-економічної системи.
Тема 4.3. Проблеми та перспективи розвитку світової економічної системи.

РОЗДІЛ V. ІНДИКАТОРИ РІВНЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

- Тема 5.1. Характеристика індикаторів соціально-економічного розвитку. Оцінка розвитку світової економічної системи за індикаторами соціально-економічного розвитку.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Григорків В.С. Моделювання економіки: підручник / В.С. Григорків. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. – 360 с.
2. Глобальна економіка: актуальні проблеми та вектори розвитку: Монографія. Апальков С.С., Бененсон О.О. ДНУ, Дніпро 2021 – 426 С.
5. Diugowanets O., Rusina Y., Shashyna M., Kornieva N., Lebedchenko V. The role of digitalization in global and national economies / Journal of Interdisciplinary Research, 12/01-XXVI. 2022. P.76-81. URL: <http://www.magnanimitas.cz/12-01-xxvi> (*Web of Science*)
6. Diugowanets, O. and Kurei, O. Business transformations trends in modern global economy/ Journal 'Business Ethics and Sustainable Development. Interdisciplinary Theoretical and Empirical Studies', №4, 2021. P.7-25. (*міжнародне наукове видання (Польща)*)
7. Глобальна економіка: навч. посіб. / О. В. Довгаль, У. Я. Андрусів, О. В. Ткаліч, О. С. Павленко. Івано - Франківськ: ФОП Супрун В.П., 2019. 262 с.
8. Глобальна економіка: навчальний посібник / О.В. Кот, О.А. Круглова, Л.Л. Носач, Л.О. Чернишова, К.Ю. Величко, О.І. Печенка. Електрон. дані. Х.: ХДУХТ, 2019. 141 с.

Додаткова література:

1. Господарський кодекс України : Відомості Верховної Ради України від 24.02.2005 № 436-IV станом на 31.03.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 16.07.2023).
2. Деякі питання документування управлінської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. №50 : станом на 22.12.2021р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-п#Text> (дата звернення: 16.07.2023).
3. Митний кодекс України : Відомості Верховної Ради України від 07.06.2012 № 4495-VI : станом на 22.06.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text> (дата звернення: 1.07.2023).
4. Податковий кодекс України : Відомості Верховної Ради України від 07.04.2011 № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> : станом на 02.07.2023 р. (дата звернення: 16.07.2023).
5. Про Державний бюджет України на 2022 рік : Закон України від 07.03.2022 № 1928-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text> (дата звернення: 16.07.2023).
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 03.03.2005 № 755-IV : станом на 31.01.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text> (дата звернення: 16.07.2023).
7. Про державну фіскальну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 травня 2014 № 236-2014-п : станом на 27.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-п#n11> (дата звернення: 16.07.2023).
8. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 16.12.2020р. № 2155VIII : станом на 01.01.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 16.07.2023).
9. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 31.05.2005 р. № 851- IV : станом на 01.08.2022р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 16.07.2023).
10. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI : станом на 05.03.2023 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення: 16.07.2023).

11. Словник основних термінів. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/korisni-posilannya/slovník> (дата звернення: 16.07.2023).
12. Структура державної податкової служби. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua/pro-sts-ukraini/struktura/> (дата звернення: 16.07.2023).
13. Закон України (2022) «Про управління відходами» № 2320-IX. 20.06. 2022. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>
14. Закон України (2022) «Про управління відходами» № 2320-IX. 20.06. 2022. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2320-20#Text>
15. Корхін А.С., Турчанинова І.Ю. Моделювання економіки: навч. пос. / А.С. Корхін, І.Ю Турчанинова, – М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад «Нац. гірн. ун-т». – Д. : ДВНЗ «НГУ», 2016. – 104 с.
16. Гудзинський О. Д., Судомир С. М., Гуренко Т. О. Теоретико- методологічні засади результативного управління розвитком підприємств: [монографія]. К. : ЦП «Компринт», 2017. 404 с.
17. Мельник Л. Г. Економіка розвитку : посібник. Суми : Університетська книга, 2013. 784 с.
18. Кононенко О.Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально- методичний посібник / О.Ю. Кононенко. – К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. – 109.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.me.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: www.ukrstat.gov.ua
3. Прозорро: вебсайт. URL: <https://prozorro.gov.ua/>
4. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРИФРУ): вебсайт URL: <https://www.smida.gov.ua/about>
5. Державна фіскальна служба: вебсайт URL: <http://sfs.gov.ua>.
6. Вісник Державної фіскальної служби України: вебсайт URL: <http://www.visnuk.com.ua/ru/> –
7. Журнал «Бізнес»: вебсайт URL: <https://business.ua>;
8. Урядовий портал: вебсайт URL: www.kmu.gov.ua .

Навчальний контент

5.Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді методів навчання:

основні методи навчання: лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу з розв'язання практичних задач, які викладається на лекціях та пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новою темою на практичному занятті передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд проблемних питань, які супроводжуються поясненнями викладача. Потім здобувачі вищої освіти отримують індивідуальні завдання. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні індивідуальних завдань використовуються загальнодоступні інтернет-ресурси, статистичні дані, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання.

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН - застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи;	Лекції, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: проблемного викладу, інтерактивний, проблемно-пошуковий.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: практичні заняття, модульну контрольну роботу, Підсумковий контроль - залік
ПРН – розв’язувати значущі та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів;	Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання	
ПРН – збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань;		
ПРН – аналітично забезпечувати функції із управління соціально-економічними системами;		

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 7 годин лекцій та 6 годин практичних занять, модульний контроль.

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ		
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ					
1	Тема 1.1. Модель економічного розвитку США.	2	1	Л: Ретроспектива розвитку економічної системи США. Сучасна модель розвитку економіки США. Перспективи розвитку економіки США (2). ПЗ: Виконання індивідуальних та групових ситуаційних завдань з теми (2).	Н: аналітичні завдання. О: індивідуальне
2	Тема 1.2. Моделі економічного розвитку країн ЄС.	2	1	Л2. Ретроспектива розвитку економічної системи деяких країн ЄС. Сучасна модель розвитку економіки деяких країн ЄС. Перспективи розвитку економіки деяких країн ЄС (2). ПЗ: Виконання індивідуальних та групових ситуаційних завдань з теми (2).	Н: аналітичні завдання, робота в малих групах, дискусія. О: індивідуальне, опитування
3	Тема 1.3. Модель економічного розвитку Японії.	2	1	Л2. Ретроспектива розвитку економічної системи Японії. Сучасна модель розвитку економіки Японії. Перспективи розвитку економіки Японії (2). ПЗ: Виконання індивідуальних та групових ситуаційних завдань з теми (2).	
РОЗДІЛ V. ІНДИКАТОРИ РІВНЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ					
4	Тема 2.1. Характеристика	1	1	Л: Основні індикатори соціально-	Н: аналітичні

Тиждень навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ		
	індикаторів соціально-економічного розвитку. Оцінка розвитку світової економічної системи за індикаторами соціально-економічного розвитку.			економічного розвитку. Оцінка розвитку світової економічної системи за індикаторами соціально-економічного розвитку. Аналіз динамік основних індикаторів соціального-економічного розвитку окремих країн Європи. Оцінка рівня економічного розвитку України за окремими індикаторами (2).	завдання. О: індивідуальне
5	Модульна контрольна робота (МКР)		2	Передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язання задач	
6	Залік		2	Передбачає відповіді на теоретичні питання та розв'язання задач	
Всього		7	6		

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає самостійне опрацювання додаткових матеріалів курсу, підготовку до практичних занять, проведення міні-досліджень, виконання творчих завдань, модульної контрольної. Обсяги часу на виконання самостійної роботи становить 137 год.

Тиждень навчання	Тема	Завдання	Обсяг годин
РОЗДІЛ I. ТЕОРІЯ ЕВОЛЮЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ			
1	Тема 1.1. Сутність базових теорій еволюції економічних систем.	Підготовка до практичного заняття	10
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ			
2	Тема 2.1. Модель економічного розвитку США.	Підготовка до практичного заняття	15
3	Тема 2.2. Моделі економічного розвитку країн ЄС.	Підготовка до практичного заняття	15
4	Тема 2.3. Модель економічного розвитку Японії.	Підготовка до практичного заняття	15
РОЗДІЛ III. МОДЕЛІ ТА МЕХАНІЗМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН КАНДИДАТІВ НА ВСТУП ДО ЄС			
5-8	Тема 3.1. Модель розвитку економіки України.	Підготовка до практичного заняття	15
9-11	Тема 3.2. Особливості механізму економічного розвитку країн-кандидатів на вступ до ЄС.	Підготовка до практичного заняття	10
РОЗДІЛ IV. ПРОБЛЕМИ ТА ЗАГРОЗИ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ			
12-13	Тема 4.1. Аналіз загроз та можливостей розвитку соціально-економічного середовища в Україні.	Підготовка до практичного заняття	10
14-15	Тема 4.2. Роль міжнародних організацій в розвитку глобальної соціально-економічної системи.	Підготовка до практичного заняття	10
15-16	Тема 4.3. Проблеми та перспективи розвитку світової економічної системи.	Підготовка до практичного заняття	10
РОЗДІЛ V. ІНДИКАТОРИ РІВНЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ			
17	Тема 5.1. Характеристика індикаторів соціально-економічного розвитку. Оцінка розвитку світової економічної системи за індикаторами соціально-економічного розвитку.	Підготовка до практичного заняття	11
	Розрахункова робота	Виконання та оформлення розрахункової роботи	10
18	залік	Підготовка до заліку	6
Всього			137

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та поведінка на заняттях. Відвідування лекцій та практичних занять є вільним, бали за присутність на лекціях та практикумах не додаються, але вагома частина рейтингу здобувача вищої освіти формується через активну участь на лекціях та виконання індивідуальних завдань на практичних. Тому пропуск лекцій та практикумів не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг. На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання.

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали здобувач вищої освіти також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни не передбачаються.

Пропущені контрольні заходи. Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомій життєвій обставині), здобувачу вищої освіти надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, здобувач вищої освіти, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання екзамену в основну сесію. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі вищої освіти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки здобувачів вищої освіти і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Позааудиторні заняття. В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням здобувача вищої освіти передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах, написанні статей тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання (згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/37>), яка передбачає систематичну роботу здобувача протягом семестру і складається з наступних заходів:

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

- виконання 2-х модульних контрольних робіт;
- роботи на семінарських заняттях;
- виконання розрахункової роботи;

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Модульні контрольні роботи оцінюються із 20 балів кожна:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 20-17 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 16-10 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 9-3 бали;
- «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Семінарське заняття оцінюється із 20 балів:

- «відмінно» – творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом – 20 - 16 балів;
- «добре» – глибоке розкриття одного з питань дискусії – 15 -10 бали;
- «задовільно» – повне розкриття одного з питань дискусії – 9 - 5 бали;
- «достатньо» – активна участь у роботі семінару – 1 бали;
- два найкращих студента можуть додатково отримати + 1 бал.

2.3. Розрахункова робота оцінюється із 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми – 20-15 балів;
- «добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 14-11 балів;
- «задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 10-5 бали;
- «незадовільно» – завдання не виконане, РР не зараховано – 0 балів.

2.4 За участь у конференціях та олімпіадах студенти отримують від 10 до 15 додаткових балів, що не входять в загальну систему оцінювання (в залежності від рівня заходу).

Критерії набору балів:

Підготовка та подача тез на Міжнародну конференцію – 10 балів;

Підготовка та подача тез на Українську конференцію – 5 балів;

Виступ на конференції та отримання сертифікату учасника конференції – 5 балів.

Участь у олімпіаді з економіки підприємства – 10 балів;

Призове місце на олімпіаді – 15 балів.

Семестровий рейтинг обчислюється за формулою:

$$R_{\text{сем}} = R_{\text{ПР}} + R_{\text{РР}} + R_{\text{МКР}} = 40 + 20 + 40 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, семестровий рейтинг яких склав від 60 до 100 балів, мають право залишати за собою набраний упродовж семестру рейтинг та звільнитися від складання заліку.

2.5 Залікова контрольна робота оцінюється із 60 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох запитань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми КМ.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 20 - 18 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 17...15 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 14...12 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 30 балів, другої атестації – отримання не менше 50 балів за умови зарахування РР. Максимальна сума семестрового рейтингу складає 100 балів. Необхідною умовою допуску до заліку є позитивна оцінка РР.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування РР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею наведеною нижче. Якщо сума балів менша за 60, але РР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання РР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та балів з ДКР.

6. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Бали	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно

64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
РР не зараховано	Не допущено

9.Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік питань на залік

1. Загальна характеристика економічної системи і її розвитку.
2. Сутність базових теорій еволюції економічних систем.
3. Сучасні економічні теорії розвитку економічної системи.
4. Еволюція концепцій економічного розвитку у вітчизняній економічній науці.
5. Основні моделі економічного розвитку, які тісно пов'язані з господарським зростанням: модель лінійних стадій розвитку (зростання); теорія структурних трансформацій; теорія зовнішньої залежності; неокласична модель вільного ринку; теорія ендогенного зростання; модель сталого розвитку
6. Ретроспектива розвитку економічної системи США.
7. Сучасна модель розвитку економіки США.
8. Перспективи розвитку економіки США.
9. Моделі економічного розвитку країн ЄС.
10. Модель економічного розвитку Японії.
11. Передумови формування економічної системи України.
12. Модель розвитку економіки України.
13. Особливості механізму економічного розвитку країн-кандидатів на вступ до ЄС.
14. Аналіз загроз та можливостей розвитку соціально-економічного середовища в Україні.
15. Роль міжнародних організацій в розвитку глобальної соціально-економічної системи.
16. Проблеми розвитку світової економічної системи.
17. Перспективи розвитку світової економічної ситеми.
18. Характеристика індикаторів соціально-економічного розвитку.
19. Основні групи: індикатори соціальних аспектів сталого розвитку; індикатори економічних аспектів сталого розвитку; індикатори екологічних аспектів сталого; індикатори інституційних аспектів сталого розвитку.
20. Оцінка розвитку світової економічної системи за індикаторами соціально-економічного розвитку.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економіки і підприємництва, д.е.н., проф., А.В. Гречко

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 18 від 23.06.2023)

Погоджено Методичною радою факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06.2023)